

Warszawa, dnia 27 marca 2023 r.

**PAŃSTWOWA
KOMISJA WYBORCZA**

ZPOW.501.4.2023

Panie i Panowie

Komisarze Wyborczy

*Samowmi Państwo
Komisarze Wyborczy*

Państwowa Komisja Wyborcza przypomina, że zgodnie z art. 1 ustawy z dnia 29 września 2022 r. o przedłużeniu kadencji organów jednostek samorządu terytorialnego (Dz. U. poz. 2418) w dniu 30 kwietnia 2024 r. upływa kadencja rad gmin, rad powiatów i sejmików województw oraz wójtów (burmistrzów, prezydentów miast), zwanych dalej „wójtami”. Zbliżają się zatem okresy, w trakcie których nie przeprowadza się wyborów uzupełniających, wyborów nowych rad, wyborów przedterminowych oraz wyborów ponownych, a także referendów lokalnych. Oznacza to, że:

1) **wyborów uzupełniających** nie przeprowadza się, jeżeli ich data przypadłaby w okresie 6 miesięcy przed zakończeniem kadencji rad (art. 386 § 5 Kodeksu wyborczego). Zatem **ostatnie wybory uzupełniające mogą zostać przeprowadzone w dniu 29 października 2023 r.** Jak wynika z art. 371 § 3 w związku z art. 385 § 2 Kodeksu wyborczego zarządzenie wojewody dotyczące wyborów uzupełniających podaje się niezwłocznie do publicznej wiadomości i ogłasza w dzienniku urzędowym województwa nie później niż w terminie 2 dni od dnia zarządzenia wyborów. Jest to termin pierwszej czynności wyborczej. Natomiast zgodnie z art. 401 § 1, art. 402 § 1 i 2, art. 403 § 2 i 3 oraz art. 422 najpóźniej w 55. dniu przed dniem wyborów upływają terminy kolejnych czynności wyborczych, tj.:

- 1) zawiadomienie komisarza wyborczego o utworzeniu komitetu wyborczego;
- 2) podanie przez wójta do publicznej wiadomości, w formie obwieszczenia, informacji o okręgach wyborczych, ich granicach i numerach, liczbie radnych wybieranych

w każdym okręgu wyborczym oraz o wyznaczonej siedzibie gminnej komisji wyborczej.

Uwzględniając powyższe oraz mając na uwadze konieczność prawidłowego wykonania powołanych wyżej czynności wyborczych **wybory uzupełniające powinny być zarządzane** (ogłoszone w dzienniku urzędowym województwa) **nie później niż dnia 25 sierpnia 2023 r.** Dotyczy to także wyborów uzupełniających przeprowadzanych po raz kolejny w trybie art. 386 § 2 Kodeksu wyborczego, tj. wyborów powtarzanych między 6 a 9 miesiącem z uwagi na nieobsadzenie mandatu w związku z pierwotnie przeprowadzonymi wyborami uzupełniającymi;

- 2) regulacje dotyczące nieprzeprowadzania wyborów uzupełniających, w sytuacji, gdy ich data przypadają w okresie 6 miesięcy przed zakończeniem kadencji rad, stosuje się odpowiednio w przypadku wygaśnięcia mandatu radnego wybranego w okręgu wyborczym w gminie powyżej 20 tysięcy mieszkańców oraz mandatu radnego powiatu lub województwa (art. 387 § 1 w związku z 386 § 5 Kodeksu wyborczego). Oznacza to, że **ostatnie postanowienie o wstąpieniu na miejsce radnego**, którego mandat wygasł, kandydata z tej samej listy, który w wyborach uzyskał kolejno największą liczbę głosów, a nie utracił prawa wybieralności, **może zostać wydane w dniu 27 października 2023 r.**, a jeżeli komisarz wyborczy wykonywałby zadania w sobotę lub w niedzielę (np. w związku z przeprowadzanymi wyborami uzupełniającymi) – **w dniu 29 października 2023 r.**;
- 3) **wyborów nowych rad** nie przeprowadza się, jeżeli ich data przypadają w okresie 6 miesięcy przed zakończeniem kadencji rad (art. 387 § 3 i art. 390 § 9 Kodeksu wyborczego). Zatem **ostatnie wybory nowych rad mogłyby zostać przeprowadzone w dniu 29 października 2023 r.** Terminy wykonania czynności wyborczych w wyborach nowych rad mogą być krótsze od przewidzianych w ustawie, jednakże w opinii Państwowej Komisji Wyborczej od zarządzenia wyborów (ogłoszenia w Dzienniku Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej) do dnia głosowania powinno upłynąć co najmniej 40 dni. Dlatego też **wybory te powinny być zarządzane nie później niż dnia 19 września 2023 r.**;

- 4) **wyborów przedterminowych do rad** nie przeprowadza się, jeżeli ich data przypadłaby w okresie 12 miesięcy przed zakończeniem kadencji rad (art. 377 Kodeksu wyborczego). Zatem **ostatnie wybory przedterminowe mogą zostać przeprowadzone dnia 23 kwietnia 2023 r.** Terminy wykonania czynności wyborczych w wyborach przedterminowych mogą być krótsze od przewidzianych w ustawie, jednakże w opinii Państwowej Komisji Wyborczej od zarządzenia wyborów (ogłoszenia w Dzienniku Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej) do dnia głosowania powinno upłynąć co najmniej 40 dni. Dlatego też **wybory te powinny być zarządzane nie później niż dnia 14 marca 2023 r.;**
- 5) **wyborów przedterminowych wójtów** nie przeprowadza się, jeżeli ich data miałaby przypaść w okresie 6 miesięcy przed zakończeniem kadencji wójta (art. 28d ust. 2 zdanie pierwsze ustawy o samorządzie gminnym). Zatem **ostatnie wybory przedterminowe wójtów mogą zostać przeprowadzone w dniu 29 października 2023 r.** Terminy wykonania czynności wyborczych w wyborach przedterminowych mogą być krótsze od przewidzianych w ustawie, jednakże w opinii Państwowej Komisji Wyborczej od zarządzenia wyborów (ogłoszenia w Dzienniku Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej) do dnia głosowania powinno upłynąć co najmniej 40 dni. Dlatego też **wybory te powinny być zarządzane nie później niż dnia 19 września 2023 r.;**
- 6) **wyborów przedterminowych wójtów** nie przeprowadza się także wtedy, jeżeli data wyborów miałaby przypaść w okresie dłuższym niż 6 a krótszym niż 12 miesięcy przed zakończeniem kadencji wójta, a rada w terminie 30 dni od dnia podjęcia uchwały stwierdzającej wygaśnięcie mandatu wójta podejmie uchwałę o nieprzeprowadzaniu wyborów (art. 28d ust. 2 zdanie drugie ustawy o samorządzie gminnym). Zatem w przypadku gmin, w których **wybory miałyby być zarządzane na dzień przypadający po dniu 23 kwietnia 2023 r. ale nie później niż dnia 29 października 2023 r.,** wybory zarządza się, jeżeli rada gminy nie podejmie, w terminie 30 dni od dnia podjęcia uchwały stwierdzającej wygaśnięcie mandatu wójta (lub w terminie 30 dni od dnia podjęcia postanowienia komisarza wyborczego stwierdzającego wygaśnięcie mandatu wójta albo w terminie 30 dni od ogłoszenia wyników referendum w dzienniku

urzędowym województwa w przypadku odwołania organu wykonawczego gminy w referendum), uchwały o nieprzeprowadzaniu wyborów;

- 7) **wyborów ponownych** nie przeprowadza się, jeżeli ich data przypadłaby w okresie 6 miesięcy przed zakończeniem kadencji rady (art. 396 § 4 Kodeksu wyborczego). **Zatem ostatnie wybory ponowne mogą zostać przeprowadzone w dniu 29 października 2023 r.** Terminy wykonania czynności wyborczych w wyborach ponownych mogą być krótsze od przewidzianych w ustawie, jednakże w opinii Państwowej Komisji Wyborczej od zarządzenia wyborów (ogłoszenia w dzienniku urzędowym województwa) do dnia głosowania powinno upłynąć co najmniej 40 dni. Dlatego też **wybory te powinny być zarządzane nie później niż dnia 19 września 2023 r.**

Ponadto Państwowa Komisja Wyborcza informuje, że:

- 1) wnioski mieszkańców o przeprowadzenie referendum lokalnego w sprawie odwołania organu (organów) jednostki samorządu terytorialnego przed upływem kadencji mogą być składane nie później niż na 8 miesięcy przed zakończeniem kadencji, tj. **do dnia 30 sierpnia 2023r.** (art. 5 ust. 2 ustawy o referendum lokalnym);
- 2) uchwała rady gminy w sprawie nieudzielenia wójtowi absolutorium, podjęta nie później niż na 9 miesięcy przed zakończeniem kadencji, tj. **nie później niż dnia 30 lipca 2023 r.** jest równoznaczna z podjęciem inicjatywy przeprowadzenia referendum w sprawie odwołania wójta (art. 28a ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym). W tym przypadku rada gminy może podjąć uchwałę o przeprowadzeniu referendum na sesji zwołanej nie wcześniej niż po upływie 14 dni od dnia podjęcia uchwały w sprawie nieudzielenia wójtowi absolutorium;
- 3) rada gminy, nie później niż na 9 miesięcy przed zakończeniem kadencji, tj. **nie później niż dnia 30 lipca 2023 r.,** może podjąć uchwałę o przeprowadzeniu referendum w sprawie odwołania wójta z przyczyny innej niż nieudzielenie wójtowi absolutorium lub nieudzielenie wójtowi wotum zaufania (art. 28b ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym).

Stosownie do art. 67 ust. 1-3 ustawy o referendum lokalnym ogłoszenie w wojewódzkim dzienniku urzędowym wyników referendum rozstrzygających o odwołaniu

organu jednostki samorządu terytorialnego oznacza zakończenie działalności danego organu, a w przypadku ważnego referendum w sprawie odwołania wójta przeprowadzonego na wniosek rady gminy z innej przyczyny niż nieudzielenie absolutorium, w którym przeciwko odwołaniu wójta oddano więcej niż połowę ważnych głosów – oznacza zakończenie działalności rady. W takiej sytuacji mają zastosowanie wskazane wyżej zasady dotyczące terminów przeprowadzania wyborów przedterminowych odpowiednio rady lub wójta. Nieprzeprowadzenie wyborów przedterminowych rady lub wójta powoduje, że do końca kadencji funkcję organu (organów) samorządu terytorialnego pełni osoba powołana przez Prezesa Rady Ministrów w trybie art. 67 ust. 4 ustawy o referendum lokalnym.

z wyomani sam wlu

Przewodniczący

Państwowej Komisji Wyborczej

Marciniak

Sylwester Marciniak